

وزارت نیرو

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور

کمیته ملی سلامت، ایمنی و محیط زیست

آیین نامه

آموزش ایمنی کارفرمایان، کارگران و

کارآموزان

کد طبقه بندی: ۱۰۰/۲۶

<http://bpf.nww.co.ir>

پیش گفتار

شرکتهای آب و فاضلاب به تبع وظایف و مسئولیتهای خود عهده‌دار یکی از مهمترین و خطیرترین عرصه‌های خدمت رسانی به مردم می‌باشند.

رعایت اصول بهداشت، ایمنی و محیط زیست یکی از مهم‌ترین مسئولیتهای مدیران و کارکنان شرکتهای آب و فاضلاب است و در راهبری شرکتهای، صیانت نیروی انسانی و مسئولیت مدنی آنان جایگاه ویژه‌ای دارد. لذا مدیران و کارکنان شرکت‌ها همواره باید آگاهی و درک مناسبی از مسئولیتهای حفاظت و ایمنی کار و پیامدهای ناگوار مترتب بر هر گونه سهل‌انگاری و نقض ضوابط و هنجارهای ایمنی، بهداشت و محیط زیست را در ارائه وظایف محوله داشته باشند.

آگاهی و رعایت بیش از پیش مفاد آئین‌نامه‌های مصوب شورای عالی حفاظت فنی که به استناد ماده ۸۵ قانون کار و با هدف صیانت نیروی انسانی و حفظ منابع مادی کشور تدوین و به اجرا گذاشته شده است، اهمیتی راهبردی دارد.

بدین ترتیب، بر اساس تصمیم کمیته ملی حفاظت و ایمنی کار بخش آب و فاضلاب مستقر در شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، کلیه مستندات که توسط شورای عالی فنی و بهداشت کار تدوین شده و یا خواهد شد و اجرای آن در شرکتهای آب و فاضلاب لازم الاجرا است با رنگ زرد و کد ۱۰۰ ابلاغ می‌گردد.

دستورالعمل پیوست با هدف ارتقای جایگاه ایمنی، بهداشت و محیط زیست و صیانت نیروی انسانی بعنوان با ارزش‌ترین سرمایه ارسال می‌گردد و انتظار است که مفاد آن بنحو جدی مورد اجرا و توجه قرار گیرد.

محمدرضا میوه‌چی

معاون برنامه‌ریزی و توسعه

رئیس کمیته حفاظت و ایمنی کار

اعضای کمیته ملی حفاظت و ایمنی کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور

- آقای دکتر میوهچی : معاون برنامه ریزی و توسعه و رئیس کمیته
- آقای مهندس شهرابی فراهانی: معاون منابع انسانی و بهبود مدیریت
- آقای مهندس کشفی: مدیر دفتر تجهیز منابع مالی و گسترش مشارکت بخش غیردولتی و مدیر واحد PMU
- آقای مهندس اعظم واقفی: مدیر نظارت بر بهداشت آب و فاضلاب
- آقای مهندس ایلیادی: مدیر توسعه مدیریت و تحول اداری
- آقای دکتر هاشمی: مشاور محیط زیست پروژه های بهره مند از تسهیلات بانک های توسعه ای
- آقای زرنگ: مشاور معاونت منابع انسانی و بهبود مدیریت و دبیر کمیته
- خانم مهندس گلریزان: کارشناس دفتر تجهیز منابع مالی و گسترش مشارکت بخش غیر دولتی

وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت روابط کار

اداره کل بازرسی کار

آئین نامه

آموزش ایمنی کارفرمایان، کارگران و کارآموزان

۱۳۸۹

آئین نامه آموزش ایمنی کارفرمایان ، کارگران و کارآموزان

هدف:

آموزش ایمنی به عنوان فراگردی است که طی آن مجموعه ای از دانش های مرتبط و منظم همراه با عادات و مهارت های حاصل از آن به فراگیر انتقال یافته و به همین سبب امروزه عدم توجه به آن عدم آگاهی از خطرات محیط کار را به طور حتمی و قطعی فراهم می آورد. در همین راستا این آیین نامه به منظور ارتقاء فرهنگ عمومی ایمنی مشمولین آن ، ایمن سازی محیط کار ، ارتقاء بهره وری ، کاهش حوادث ناشی از کار و در نهایت صیانت از نیروی کار و منابع مادی کشور به استناد مواد ۸۵ ، ۹۱ ، ۱۹۳ و ۱۹۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران تدوین گردیده است.

دامنه شمول

مفاد این آیین نامه برای کلیه کارفرمایان ، کارگران و کارآموزان کارگاه های مشمول قانون کار و کارگاه های خانوادگی لازم الرعایه می باشد.

فصل اول : تعاریف

ایمنی:

میزان یادرجه فرار از خطر را ایمنی گویند.

خطر:

به شرایطی اطلاق می شود که دارای پتانسیل رساندن آسیب و صدمه به کارکنان ، خسارات به وسایل ، تجهیزات ، ساختمان ها و از بین بردن مواد یا کاهش قدرت کارائی در اجرای یک عمل از قبل تعیین شده باشد.

حادثه:

واقعه برنامه ریزی نشده و بعضاً صدمه آفرین یا خسارت رسان که انجام ، پیشرفت یا ادامه طبیعی یک فعالیت یا کار را مختل می سازد و همواره در اثر یک عمل یا کار ناایمن یا شرایط نا ایمن و یا ترکیبی از آن دو به وقوع می پیوندد.

صاحب کار:

شخصی است حقیقی یا حقوقی که مالک یا قائم مقام قانونی مالک کارگاه بوده و انجام یک یا چند نوع از عملیات یا فعالیت کارگاه را به یک یا چند پیمانکار محول می نماید و یا خود راساً یک یا چند کارگر را در کارگاه متعلق به خود بر طبق مقررات قانون کار به کار می گمارد که در حالت دوم کارفرما محسوب می گردد.

مرجع ذیصلاح:

در این آیین نامه مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار ستادی وزارت کار و امور اجتماعی ، توابع و یا اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) مورد تأیید مرکز ستادی می باشد.

فصل دوم – مقررات

ماده ۱) کارفرما یا نماینده قانونی وی مکلف است پیش از راه اندازی کارگاه دوره های آموزش عمومی ایمنی متناسب با نوع کار را بگذراند

ماده ۲) در مورد کارگاه هایی که قبل از تصویب این آیین نامه راه اندازی شده اند ، کارگران و کار آموزان شاغل می بایست دوره های آموزش ایمنی را طی نموده و گواهینامه مربوطه را اخذ نمایند

ماده ۳) در مورد کارگاه هایی که قبل از تصویب این آیین نامه راه اندازی شده اند ، کارفرمایان مکلفند دوره های آموزش عمومی ایمنی را طی نمایند.

ماده ۴) در مواردی که کار از طریق پیمانکاری انجام می گیرد ، کارفرما و یا صاحب کار مکلف است قبل از انعقاد قرارداد از پیمانکاران و کارگران تحت پوشش آنها ، مستندات آموزش ایمنی را اخذ نماید.

ماده ۵) کارفرما مکلف است پیش از بکار گماردن کارگران و کار آموزان نسبت به ارایه

آموزش های ایمنی متناسب با نوع کار به آنان از طریق مراجع ذیصلاح اقدام نماید.

ماده ۶) کارفرما مکلف است با تایید مراجع ذیصلاح آموزش های ایمنی متناسب بانوع

کار را به کارگران شاغل و کارآموزان خود ارائه نماید.

ماده ۷) در کارگاههایی که مشمول طرح طبقه بندی مشاغل می باشند، گذراندن دوره

های آموزش ایمنی منطبق با این آیین نامه میبایستی در شناسنامه شغلی کارگران

مربوطه لحاظ گردد

ماده ۸) طی دوره های آموزشی مرتبط با ایمنی باید به عنوان یکی از ضروریات انتخاب

و معرفی کارفرمایان و کار آفرینان و کارگران نمونه منظور گردد .

ماده ۹) دستورالعمل اجرایی این آیین نامه که سطح بندی آموزش و همچنین اولویت

بندی گروه هدف را نیز شامل می شود ، توسط کمیته ای متشکل از اعضای ذیل تدوین

خواهد شد :

رئیس مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار

معاون آموزشی مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار بعنوان دبیر کمیته

مدیر کل بازرسی کار یا نماینده تام الاختیار وی

یک نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه

یک نفر نماینده انجمن صنفی مسئولین ایمنی

یک نفر از مشاوران حفاظت فنی و خدمات ایمنی

یک نفر نماینده کارفرمایان

یک نفر نماینده کارگران

یک نفر بازرسی کار از ادارات کل کار و امور اجتماعی استانها به انتخاب مدیر کل

بازرسی کار

ماده ۱۰) کلیه دوره های آموزش ایمنی در سراسر کشور از طریق مراجع ذیصلاح انجام خواهد گرفت.

ماده ۱۱) ادارات کل کار و امور اجتماعی استانها مکلفند به موجب بند ج ماده ۹۶ قانون کار از طریق بازرسان کار، نظارت های لازم را اعمال نمایند .

ماده ۱۲) چگونگی اجرای دوره های آموزشی بر عهده مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار ستادی است.

این آیین نامه مشتمل بر ۱۲ ماده و به استناد مواد ۸۵، ۹۱، ۱۹۳ و ۱۹۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۳ شورای عالی حفاظت فنی تدوین و در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۵ به تصویب وزیر کار و امور اجتماعی رسیده است .